

Beleidsregel Handhaving illegaal vellen of beschadigen van bomen gemeente Utrecht

Burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht;

Gelet op de artikelen 4:81, eerste lid, 4:83 en 1:3, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht, artikelen 4:6 tot en met 4:12 van de Algemeen Plaatselijke Verordening 2010, artikel 2.2 lid 1 onder g van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, artikel 7.2 Besluit omgevingsrecht en artikel 125 Gemeentewet;

Overwegende dat:

- De gemeente Utrecht waarde hecht aan het beschermen en behouden van bomen. Bomen zijn noodzakelijk voor de bijdrage aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de stad, en voor het tegengaan van de gevolgen van klimaatverandering.
- Dit een thema is dat in belang toeneemt, zoals ook blijkt uit de herziening van de Omgevingsvisie Utrecht (Ruimtelijke strategie Utrecht 2040)
- Het niet toelaatbaar is dat gezonde bomen illegaal geveld of beschadigd worden
- (Potentiële) overtreders mogen rekenen op een passende interventie bij geconstateerde overtreding.
- Deze beleidsregel handvatten biedt om het toezicht op bomen en boombescherming mogelijk te maken en beschrijft hoe de gemeente handelt als er sprake is van illegaal vellen of beschadigen van bomen;
- Deze beleidsregel een specifieke uitwerking is van de op 18 april 2017 door college van burgemeester en wethouders vastgestelde Algemene Handhavingstrategie Bebouwde omgeving en openbare ruimte Gemeente Utrecht 2017;
- De belangen die gediend zijn met de handhaving van vorengenoemde verboden of geboden groot zijn;

besluiten vast te stellen de volgende

Beleidsregel handhaving illegaal vellen of beschadigen van bomen gemeente Utrecht.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1

De definities en termen uit de Algemene Plaatselijke verordening en Algemene Handhavingstrategie Bebouwde omgeving en openbare ruimte (2017) zijn van overeenkomstige toepassing op deze beleidsregel.

Hoofdstuk 2 Omgeving, doelstelling en overtredingen

Artikel 2 Omgeving

Utrecht kent veel bouwplaatsen en innames openbare grond. Bomen zijn bij bouwwerkzaamheden gevoelig voor schade en boombescherming is daarom wenselijk. Dit is nodig voor zowel het zichtbare deel van bomen als het wortelstelsel onder de grond. Het ondergrondse deel van de boom staat telkens onder druk, omdat bijvoorbeeld wordt gegraven voor kabels en leidingen.

Deze beleidsregel is van toepassing op alle bomen, zowel op openbare plaatsen als op privéterreinen, die binnen de bebouwde kom staan, zoals bedoeld in het aanwijzbesluit conform artikel 4.1 sub a van de Wet natuurbescherming.

Artikel 3 Doelstelling

Met deze beleidsregel worden de volgende doelen nagestreefd:

- a. Het behouden van een volwaardige en samenhangende (historische) boomstructuur.
- b. Het bevorderen van de verkeersveiligheid
- c. Een positieve bijdrage leveren aan de leefomgeving van bewoners en bezoekers van de stad.
- d. Een positieve bijdrage leveren aan de ecologie (zoals het bevorderen van biodiversiteit) en het milieu (zoals water- en CO2 opname).
- e. Het voorkomen van hinder (bijv. geluidsoverlast) en overlast (zoals ergernis over onrechtmatig vellen van bomen).
- f. Het voorkomen van (onnodige) schade door het (illegaal) vellen van bomen of het onrechtmatig inrichten van een bouwplaats.

Artikel 4 Soorten overtredingen

Er zijn drie type overtredingen:

- a. *Illegaal vellen van bomen*: Voor het vellen van een boom is bij bepaalde voorwaarden een vergunning noodzakelijk, conform de Algemene Plaatselijke Verordening hoofdstuk 4, artikel 4:7. Het zonder vergunning vellen van een vergunningplichtige boom is tevens een economisch delict (Overtreding vanuit economisch oogpunt, Wet economische delicten, artikel 1a, 3e tranche).
- b. *Herplantplicht niet uitvoeren*: De gemeente kan als vergunningsvoorschrift voor het vellen van bomen en als strafmaatregel bij het illegaal vellen van bomen aan de betrokkene een herplantplicht opleggen.
Het niet uitvoeren van de herplantplicht is in beide gevallen tevens een economisch delict.
- c. *Op de bouwplaats of inname openbare grond niet overeenkomstig de aanwijzingen (zoals bijv. de bomenposter) handelingen verrichten die de bedreiging voor de houtopstand wegnemen*: Voor het inrichten van een bouwplaats wordt een Inname openbare grond vergunning (IOG) of omgevingsvergunning afgegeven. In de IOG-vergunning en omgevingsvergunning wordt onder verwijzing naar de APV standaard de bomenposter 'Werken rond bomen' (of vergelijkbaar) opgenomen. De bomenposter 'Werken rond bomen' van Norminstituut bomen toont de kwetsbare boomzone direct rond een boom en laat zien welke belangrijke randvoorwaarden er binnen deze kwetsbare boomzone gelden voor de uitvoering van werkzaamheden.
Het niet handelen volgens de bomenposter 'Werken rond bomen' is (bij de eerste overtreding) geen economisch delict.

Hoofdstuk 3 Toezicht en Sancties

Artikel 5 Toezicht

1. Het toezicht is reactief en bestaat onder meer uit de volgende onderdelen:
 - a. Acteren op meldingen van mogelijk illegaal vellen en beschadigen van bomen op de bouwplaats met omgevingsvergunning of IOG vergunning.
2. Het toezicht is proactief/planmatig en bestaat onder meer uit de volgende onderdelen:
 - a. De boombescherming op de bouwplaats is een onderdeel in het startgesprek met aannemers.
 - b. Er wordt proactief bekeken of aan de opgelegde herplantplicht is voldaan.
3. Het toezicht door een boomtechnisch adviseur:
 - a. Op verzoek kan de boomtechnisch adviseur worden gevraagd om bijstand te verlenen in de vorm van een ad hoc boomadvies (bijvoorbeeld om een boomziekte uit te sluiten) of het opstellen van een rapport (bijvoorbeeld om een herplantplicht op te kunnen leggen conform artikel 8 van deze beleidsregel).

Artikel 6 Preventie en communicatie

In de Algemene Handhavingstrategie Bebouwde omgeving en openbare ruimte Gemeente Utrecht 2017 staan verschillende instrumenten om een overtreder tot het gewenste gedrag te bewegen. In het kader van 'verleiden' en preventie worden onder andere de volgende activiteiten (of vergelijkbaar) ondernomen:

- Het continu actueel houden van informatie op relevante websites van de gemeente.
- Bewoners krijgen duidelijke informatie over het melden van onrechtmatige situaties in het meldingssysteem van de gemeente.
- In verschillende vergunningen worden maatregelen opgenomen om schade aan bomen te voorkomen.
- Bomen worden als thema meegenomen in het startgesprek van een bouwactiviteit.
- Het verhalen van schade door vernieling bomen waarvoor geen velvergunning geldt, wordt in de communicatie benadrukt.

Artikel 7 Sancties

De sanctiestrategie bevat zowel strafrechtelijke als bestuursrechtelijke maatregelen. Bij activiteiten die bomen kunnen schaden worden sancties opgelegd volgens onderstaande interventietabellen:

Illegaal vellen van bomen

Stap	Strafrechtelijk	Bestuursrechtelijk	Uitvoerder
1ste Overtreding	Opstellen proces verbaal/ verzoeken O.M. om te vervolgen	Opleggen herplantplicht en last onder dwangsom	VTH
e.v.	Opstellen proces verbaal/ verzoeken O.M. om te vervolgen	Opleggen herplantplicht en last onder dwangsom	VTH

Herplantplicht niet uitvoeren

Stap	Strafrechtelijk	Bestuursrechtelijk	Uitvoerder
1ste overtreding	Opstellen proces verbaal/ verzoeken O.M. om te vervolgen	Opleggen last onder dwangsom	VTH
e.v.	Opstellen proces verbaal/ verzoeken O.M. om te vervolgen	Verbeuring last onder dwangsom	VTH

Inrichten van bouwplaatsen in openbare ruimte

Stap	Strafrechtelijk	Bestuursrechtelijk	Uitvoerder
1ste overtreding		Instructie herstel van onrechtmatige situatie en inplannen hercontrole	VTH
Niet voldoen bij hercontrole	Opstellen proces verbaal (mits mogelijk)	Toepassen bestuursdwang (onrechtmatige situatie herstellen).	VTH
e.v.	Opstellen proces verbaal (mits mogelijk).	Toepassen bestuursdwang (onrechtmatige situatie herstellen).	VTH

Artikel 8 Herplantplicht als strafmaatregel

1. De opgelegde herplantplicht moet in verhouding staan tot de boom die illegaal is geveld of beschadigd.
2. De opgelegde herplantplicht wordt uitgevoerd:
 - a. In eerste instantie op dezelfde locatie als de oorspronkelijke boom;
 - b. Als de situatie onder a niet mogelijk of wenselijk is dan in de directe omgeving van de oorspronkelijke boom;
 - c. Als de situatie onder a en b niet mogelijk of wenselijk is dan elders op een met de gemeente afgestemde locatie.
3. De herplantplicht gaat altijd gepaard met een last onder dwangsom, die wordt verbeurd als de herplantplicht niet, of niet op tijd, wordt uitgevoerd.
4. Op de herplantplicht is een inboetregeling van kracht, waarbij na tenminste 5 jaar na het ten uitvoering leggen van de herplant een gezonde boom waarneembaar is.

Hoofdstuk 4 Evaluatie

Artikel 9 Soorten evaluaties

1. Korte leerproces: Iedere casus geeft lessen en levert mogelijk aanleiding tot iteratieve en kleine verbeterpunten. Binnen de grenzen van de handhavingsparagraaf worden deze toegepast.
2. Evaluatie na één jaar: na het eerste jaar vindt evaluatie van de werkwijze van deze handhavingsparagraaf plaats.
3. Reguliere evaluatie: resultaten en lessen maken deel uit van het jaarlijkse handhavingsverslag.

Hoofdstuk 5 Slotbepalingen

Artikel 10 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt een dag na bekendmaking in werking.

Artikel 11 Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel handhaving illegaal vellen en beschadigen bomen gemeente Utrecht.

Aldus vastgesteld in de vergadering van burgemeester en wethouders van Utrecht, gehouden op 26 januari 2021,

De secretaris, de burgemeester,

Gabrielle G.H.M. Haanen Sharon A.M. Dijkma